

اعلام کرد بنابر فشارهایی که از برخی نهادها وارد شده ناچار است نام کانال را تغییر دهد. با فاصله کمی از این تغییر نام، نام کانال خطای پزشکی آزاد و گروهی تقلبی به همین نام تشکیل شد که در نقد هشتگ خطای پزشکی فعالیت می کرد. کانال خطای پزشکی که حال نام آن به «حقوق بیماران» تغییر یافته بود آرام آرام انتشار مطالب را کاهش داد و در نهایت بعد از حدود دو ماه به کار خود پایان داد.

اما هشتگ خطای پزشکی به قوت خود در شبکه های اجتماعی به کار خود ادامه داد. هم اکنون هر چند کانال حقوق بیمار دیگر فعال نیست و کانال تقلبی خطای پزشکی نیز به تبعیت از آن تعطیل شده، اما در شبکه های اجتماعی شهروندان از رخدادها و تجربیات مرتبط با روند درمان خود یا نزدیکانشان در فضای مجازی می نویسند و از هشتگ خطای پزشکی نیز استفاده می کنند.

مطالبات جدید

هر چند بحث بروز قصور در حرفه پزشکی نیز مانند تمام حرفه های دیگر بوده، هست و خواهد بود، اما در این بین اتفاقات جدیدی رخ داد. مهم ترین آن آگاه شدن شهروندان نسبت به حقوق شان بود. در بسیاری از مکالمات صورت گرفته ذیل هشتگ خطای پزشکی، شهروندان به تبادل اطلاعات درباره حقوق خود

در جستجوی خطای پزشکی

ماجرای یک «#هشتگ» داغ کاربران در فضای مجازی

پرداختند. بعضاً حقوقدانان و وکلای نیز به مباحث ورود کرده و آنچه در قوانین در خصوص حقوق بیماران ذکر شده را به زبان ساده به سایر شهروندان انتقال دادند.

بحث دیگری که در این هشتگ به آن پرداخته شد و مصداق خاصی برای آن وجود نداشت، بحث نحوه تعامل بیمار و پزشک بود. اینکه چرا اکثر پزشکان در ایران بیمار را از نوع بیماری، پروتکل درمانی و حقوق خود آگاه نمی کنند و اصولاً آیا این موارد از جمله حقوق بیمار است یا خیر! در پاسخ به این سؤال برخی پزشکان این آگاهی بخشی را از جمله حقوق بیمار دانسته اما عدم ارائه این مشاوره ها را در جریان درمان، نداشتن اطلاعات پزشکی بیمار در ایران دانستند. آنها معتقد بودند دادن این اطلاعات در پاره ای از موارد می تواند سبب اضطراب بیمار شود یا اصلاً به دلیل عدم فهم بیمار اصولاً هیچ اثری نخواهد داشت. بحثی حقوقی نیز در این بین مطرح شد. در ایران در صورت بروز مشکل، بیمار برای طرح دعوی در مراجع ذی ربط باید به پرونده پزشکی دسترسی داشته باشد، اما برخی از کاربران اظهار کرده بودند که درخواست داشتن پرونده پزشکی آنها از سوی مراکز درمانی رد شده که در مقابل در کانال حقوق بیماران راهکارهای قانونی برای این موضوع مطرح شده بود. دیگر بحث حقوقی روند رسیدگی به شکایات بود. در ایران سازمان نظام پزشکی هم به نوعی اتحادیه صنفی پزشکان است و هم کارشناس رسیدگی کننده به موارد شکایات از پزشکان برخی این دو وظیفه را متناقض دانسته بودند.

را (قصور پزشکی) دانست که شرکت کنندگان در این هشتگ به اشتباه از عنوان «خطای پزشکی» برای این منظور استفاده می کردند. ماجرا به شبکه های مجازی ختم نشد، روزنامه نگار ایجادکننده هشتگ حدوداً سه روز پس از آغاز این هشتگ کانالی در تلگرام تحت عنوان «خطای پزشکی» راه اندازی کرد که در همان ۲-۳ روز اول تعداد اعضای آن به حدود ۱۰ هزار نفر رسید. در این کانال روایت های شهروندان از رخدادهای تلخی که در مراکز درمانی برای آنها اتفاق افتاده بود درج می شد و در مقابل از پزشکان خواسته می شد اگر توضیحی برای این تجربیات دارند آن را ذکر کنند. برخی پزشکان در این امر مشارکت داشتند اما در مقابل سوء استفاده هایی هم رخ

داده شد. «بچه ها دعوت می کنم از همه تون، در صورتی که خودتون یا عزیزانتون از ناحیه خطاهای پزشکی تو ایران آسیب خوردند تویه پست پابلیک با هشتگ #خطای پزشکی ماجرا را بنویسید (اسم پزشک و بیمارستان را هم ذکر کنید) و اینکه پیگیری کردید یا نه، چرا؟ جوابی همیشه گرفت اصلاً؟ دست آدم جایی بند هست؟» این استتوسی بود که در ساعت ۱۰ و ۳۶ دقیقه چهارشنبه شب؛ شانزدهم تیرماه در صفحه شخصی یک روزنامه نگار منتشر شد. پس از آن در کمتر از یک هفته هزاران استتوس با هشتگ «خطای پزشکی» در صفحات شبکه های اجتماعی منتشر شد.

البته برای شناخت بیشتر ماجرای این هشتگ به کمی قبل بازگردیم؛ به فروردین سال ۱۳۹۵ که عباس کیارستمی، کارگردان نام آشنا در بیمارستان بستری شد. او پس از چندین ماه درمان نهایتاً در ۱۴ تیرماه ۱۳۹۵ در پاریس درگذشت. تا اینجا مسأله عجیبی جز دل آزدگی اهالی هنر و عموم علاقه مندان به سینما وجود نداشت، اما مسأله زمانی شکل دیگری به خود گرفت که «محمد شیروانی» در صفحه شخصی خود شرحی از ملاقات با این کارگردان را درج کرد. در این گزارش از قول کیارستمی آمده بود که وی از روند درمان خود رضایت نداشته است. همین یادداشت سر نخ برای حساسیت عموم مخاطبان درباره علل مرگ او را فراهم ساخت. تاجایی که پس از مرگ وی خانواده و نزدیکان کیارستمی با استناد به مدارک، مسائل پزشکی پیش آمده در روند درمان وی در ایران را عامل مرگ او دانستند. هشتگ های متعددی جهت پیگیری دلایل مرگ وی در شبکه های مجازی تشکیل شدند که عموماً به موضوع کیارستمی اشاره داشتند، اما در این بین یک روزنامه نگار به نام امیرهادی انواری با درج فراخوانی که در ابتدای مطلب آمده از مردم خواست تجربه های خود و نزدیکانشان را از خطای پزشکی بنویسند و منتشر کنند. او در پیامی دیگر دلیل این فراخوان را این طور شرح داد: «زمانی که مرگ و پرورسه درمان چهره سرشناسی چون عباس کیارستمی که وزیر بهداشت شخصاً به ملاقات وی رفته تا این اندازه مبهم است، باید دید برای مردم عادی و ناشناس چه اتفاقی در مراکز درمانی می افتد؟»

www.iran-newspaper.com

اجتماعی

شفافیت درباره آمار و اطلاعات مربوط به تعداد شکایات و تعداد موارد برخورد با پزشکان متخلف مطالبه دیگری بود که در کمپین مورد توجه قرار گرفت. در نهایت هر چند کمپین هیچ یک از مطالبات به طرز محسوسی محقق نشد اما فضای گفت و گوی جدیدی بین پزشکان و بیماران به وجود آمد. تپیش از این کنش و واکنش ها به موارد خاصی (نظیر شکایات پزشکان از سریال های طنز و...) محدود بود، اما در این فراخوان پزشکان و بیماران در فضای مجازی بدون واسطه با هم بحث کردند. گاهی بحث ها به بیراهه رفت و قضایا متشنج شد اما اتفاقی جدید بود که شاید در آینده نتایج آن مشخص شود.

داد. برخی اشخاص - که اطلاعات پزشکی نیز داشتند - با ارسال تجربیات دروغین به این کانال، پس از درج تجربه به استهزای آن پرداختند! یک هفته از آغاز به کار کانال نگذشته بود که مدیر کانال مباحث تازه ای مطرح کرد؛ حال مطالب از ذکر تجربیات شخصی به سوی مقایسه نظام درمانی در ایران با سایر کشورهای جهان رفته بود. شهروندان عادی ایرانی الاصلی که به سایر کشورها مهاجرت کرده بودند مطالب و گزارش هایی از قوانین مرتبط با بخش پزشکی در محل سکونت خود آماده و برای ارسال در کانال ارسال می کردند. در همین اثنا ناگهان مدیر کانال تلگرامی خطای پزشکی در یادداشتی